

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Woningstichting De Woonplaats
Aangevraagde activiteiten :	WNB Ontheffing soortenbescherming Verduurzaming HAT-jes flats
Datum ontvangst aanvraag :	28.06.2022
Locatie :	HAT-jes flats Fazantstraat Enschede
Datum beschikking :	05.10.2022
Kenmerk :	D2022-09-000636
Zaaknummer :	2022-008783

Datum verzending

05.10.2022

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	5
A.4	Niet mee eens?	6
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	7
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	7
B.2	Algemeen	7
B.3	Soortspecifiek	8
B.4	Compenserende maatregelen	8
B.5	Overige zaken	9
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	10
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	10
C.1.1	Bevoegdheid	10
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	10
C.1.2	Procedure	10
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	10
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	10
C.1.2.3	Relevante overige besluiten	10
C.1.3	Toetsingskader soorten	10
C.1.3.1	Wettelijke regels	11
C.1.3.2	Provinciaal beleid	11
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	11
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	11
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	11
C.2.2	Doel van het project	11
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	11
C.2.4	Periode	11
C.2.5	Onderliggende documenten	12
C.2.6	Aanvullende gegevens	12
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	12
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	12
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	12
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	12
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	14
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	14
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	14
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	14
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	14

C.3.2	Adviezen	15
C.3.2.1	Bespreking van adviezen.....	15
D.	SLOTCONCLUSIE	15
E.	KAARTEN	16

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

adviesbureau Ecogroen bv heeft, namens woningcorporatie De Woonplaats, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend.

Deze hebben wij op 28 juni 2022² ontvangen en geregistreerd onder zaaknummer 2022-008783.

De aanvraag is gedaan vanwege de verduurzaming van 96 appartementen in 3 HAT-jes flats aan de Fazantstraat nr 3-33, 51-81 en 99-129 in Enschede. In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing³ te verlenen van verbodsbepalingen voor een soort van de Habitatrictlijn. In het bijzonder gaat het om de verboden om de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren⁴ en de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁵.

Deze ontheffing is aangevraagd voor de verduurzaming van 96 appartement in de 3 HAT-jes flats Fazantstraat Enschede. De plattegrond is weergegeven in *E. Kaarten*.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 december 2024.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in *B. Voorschriften bij het besluit*.

- De aanvraag Wnb, ingediend op 28 juni 2022
- Ecogroen, Activiteitenplan verduurzaming flats Fazantstraat, Enschede. Pnr. 21-489, 28 juni 2022
- Machtigings formulier ondertekend op 24 juni 2022

De motivering voor ons besluit is in *C. Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in *B. Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

¹ Wet natuurbescherming art. 3.8, eerste lid

² Kenmerk provincie D2022-06-004064

³ Wet natuurbescherming art.3.8, eerste lid

⁴ Wet natuurbescherming art. 3.5, tweede lid

⁵ Wet natuurbescherming art.3.5, vierde lid

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Enschede;
- Ecogroen bv, [REDACTED].

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

A handwritten signature in blue ink, reading 'L. Wuijster' with a stylized flourish at the end.

Lars Wuijster,
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 2 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Via de e-mail naar klachtenbezwaar@overijssel.nl.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-09-000636). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige⁶, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁶ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- minimaal 3 jaar ervaring heeft met het uitvoeren van soortgericht onderzoek, eventueel onder begeleiding van een ervaren ecooloog; en
- soortspecifieke kennis heeft opgedaan door middel van veldwerk, onderzoek, studie of opleiding; en
- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke dat is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, EIS Nederland, SOVON).

B.3 Soortspecifiek

5. Bij het ongeschikt maken van de gebouwen als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis houdt u rekening met de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode. De voortplantingsperiode van de gewone dwergvleermuis loopt globaal van mei tot half augustus. De overwinteringsperiode loopt globaal van november tot en met maart. Bij jaarrond gebruik van verblijfplaatsen wat in dit geval zeer aannemelijk is, is de paarperiode (groen) de minst kwetsbare periode om te werken omdat de dieren dan het meest flexibel en mobiel zijn. In de oranje periode in april mogen (potentiële) toegangen tot verblijfplaatsen nog ongeschikt worden gemaakt, nadat vastgesteld is dat deze met zekerheid niet in gebruik zijn als kraamverblijf.
6. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. Wanneer kwetsbare perioden beginnen en eindigen dient te worden bepaald door een ecologisch deskundige op het gebied van vleermuizen en verantwoord in het logboek.

Vleermuizen	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Periode waarin ongeschikt maken mogelijk is												

B.4 Compenserende maatregelen

Ongeschikt maken + controle

7. Voorafgaand aan de werkzaamheden en tenminste 5 dagen voor aanvang van de kwetsbare periode (voorschrift 5) maakt u de bebouwing binnen het plangebied ongeschikt voor vleermuizen. Het ongeschikt maken vindt door een ecologisch deskundige op het gebied van vleermuizen. De periode voor vleermuizen geschikte vliegomstandigheden (nachttemperatuur >10 graden, weinig wind, maximaal motregen) is minimaal 5 dagen.
8. U maakt de spouwmuur als verblijfplaats ongeschikt door alle mogelijke openingen tot de spouwmuur dicht te zetten met bijvoorbeeld stroken schuimrubber, borstels en piepschuim. U plaatst exclusion flaps, zodat eventueel aanwezige vleermuizen de verblijfplaats kunnen verlaten, maar niet kunnen terugkeren.
9. Minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken wordt een controle uitgevoerd met behulp van een batdetector. Deze controle wordt uitgevoerd door de ecologisch deskundige onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>10 graden, weinig wind, maximaal motregen). Indien alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn extra maatregelen nodig om verblijfplaatsen ongeschikt te maken. Deze procedure wordt herhaald totdat geen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis meer worden waargenomen.

Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen

10. U heeft voor 15 juli 2022 4 tijdelijke vleermuiskasten opgehangen in bomen nabij het projectgebied (<200 m van oorspronkelijke verblijfplaats, minimaal 3 m hoog, geen direct kunstlicht op de kast). Zie hoofdstuk *E. Kaarten* voor de locaties.
11. De tijdelijke kasten, zoals vermeld in voorschrift 10, blijven tenminste hangen totdat de permanente vervangende verblijfplaatsen zijn gerealiseerd en minimaal 6 maanden beschikbaar zijn geweest in de actieve periode van de soort, waarbij alleen de maanden april-oktober meetellen.
12. Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten mag alleen buiten de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis plaatsvinden (zie voorschrift 5) in een periode dat de nachttemperatuur 10 graden Celsius is of hoger. Het verwijderen is uitsluitend toegestaan binnen de looptijd van de ontheffing.
13. Voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke kasten voor de gewone dwergvleermuis moet een ecologisch deskundige vaststellen dat de betreffende kasten op dat moment niet gebruikt worden. Als is vastgesteld dat er geen vleermuizen aanwezig zijn verwijdert u de vleermuiskasten direct of maakt u de kast ontoegankelijk voor vleermuizen. Indien er wel vleermuizen aanwezig zijn neemt u maatregelen, binnen de looptijd van de ontheffing, om de vleermuizen te laten vertrekken.

Permanente alternatieve verblijfplaatsen

14. U plaatst tijdens de werkzaamheden een op maat gemaakte gevelbetimmering (type VMN1 Of vergelijkbaar). Dit doet u op 4 locaties aan de westzijde van de zuidelijke en middelste flat. Zie hoofdstuk *E. Kaarten*.

B.5 Overige zaken

15. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van vleermuizen.
16. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁷. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb⁸.

Als de activiteiten ook gevolgen hebben voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie⁹ stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Enschede gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er mogelijk ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Enschede

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

⁷ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

⁸ Wet natuurbescherming, art. 1.3, eerste lid

⁹ Wet natuurbescherming, art. 1.3, derde lid

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹⁰ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹¹ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹² is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹³ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het project betreft de uitvoering van isolatiewerkzaamheden aan 3 HAT-jes flats met in totaal 96 woningen aan de Fazantstraat nr 3-33, 51-81 en 99-129 in Enschede. Er worden werkzaamheden uitgevoerd aan het dak en de gevel.

- 1) De dakrandbedekking en dakrandbekleding worden verwijderd. Het dak wordt vervolgens geëgaliseerd en geïsoleerd. Vervolgens wordt er nieuwe dakrandbekleding aangebracht en wordt het dak opnieuw bekleed met een bitumen dakbedekking.
- 2) De bestaande gevelbekleding wordt verwijderd om toegang te krijgen tot de spouwmuur voor spouwmuurisolatie (niet de gevels van het trappenhuis). Vervolgens worden de spouwmuren gevuld d.m.v het boren van gaten om hiermee de spouwmuren te vullen. Daarna wordt de bestaande gevelbekleding teruggeplaatst.

C.2.2 Doel van het project

Het doel van het project is verduurzaming. Door het isoleren van de flats wordt energiebesparing beoogd. De Woningstichting heeft tot doel om alle woningen die in haar bezit zijn zodanig te isoleren om het gemiddeld het energielabel B te verkrijgen.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de gewone dwergvleermuis van het verbod om deze opzettelijk te verstoren¹⁴ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (opzettelijk) te beschadigen of te vernielen¹⁵.

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 september 2022 tot en met 31 december 2024.

¹⁰ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹² Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹³ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹⁴ Art. 3.5, tweede lid Wnb

¹⁵ Art. 3.5, vierde lid Wnb

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- De aanvraag Wnb, ingediend op 28 juni 2022
- Ecogroen, Activiteitenplan verduurzaming flats Fazantstraat, Enschede. Pnr. 21-489, 28 juni 2022
- Machtigings formulier ondertekend op 24 juni 2022

Verder zijn de volgende onderzoeken bij de beoordeling betrokken:

- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, 2017
- Vleermuisprotocol 2021

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 28 juni 2022 ontvangen. Er zijn geen aanvullende gegevens gevraagd.

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Met behulp van bureau- en veldonderzoek is onderzocht welke beschermde soorten aanwezig zijn in het projectgebied. In het rapport 'Activiteitenplan verduurzaming flats Fazantstraat, Enschede'¹⁶ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Indicatieve opname van leefgebied beschermde soorten d.m.v. Quickscan, september 2021,
- Nader onderzoek naar vleermuizen volgens Vleermuisprotocol.

Het vleermuisonderzoek heeft plaats gevonden door 7 veldbezoeken:

- 2 onderzoeken naar massawinterverblijfplaatsen in augustus en september 2021
- 3 onderzoeken naar baltsterritoria en zomer- en paarverblijfplaatsen in september 2021
- 2 onderzoeken naar kraam- en zomerverblijfplaatsen in mei en juni 2022.

In juni 2022 is voor het laatst de NDFF geraadpleegd.

Wij zijn van oordeel dat het onderzoek afdoende is geweest om aanwezigheid en functie van verblijfplaatsen vast te stellen van de onderzochte soorten die in de bebouwde omgeving worden aangetroffen.

Er is 1 zomer/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. De lokale populatieomvang in het plangebied wordt geschat op 1-5 dieren.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaat 1 zomer/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag¹⁷, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

¹⁶ Hoofdstuk 3

¹⁷ Hoofdstuk 6

- Het op zorgvuldige wijze ongeschikt maken van de verblijfplaatsen door te werken buiten de kwetsbare periode en het plaatsen van exclusionflaps
- Het tijdig plaatsen van voldoende alternatieve verblijfplaatsen
- Het aanbrengen van een op maat gemaakte gevelbetimmering (type VMN1 Of vergelijkbaar) op 4 locaties aan de westzijde van de zuidelijke en middelste flat

De gewone dwergvleermuis komt in geheel Nederland algemeen voor (Verspreidingsatlas, 1990-2022), en de status op de Rode Lijst is: Thans niet bedreigd.

De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is onbekend (Zoogdiervereniging, 2018). Dat de staat van instandhouding als onbekend wordt beoordeeld heeft waarschijnlijk te maken met de druk waaronder verblijfplaatsen staan.

Door de genomen maatregelen komt de functionaliteit van de leefomgeving niet in het geding, voor alle functies worden naar alle verwachting geschikte alternatieven aangeboden. Schade aan foerageergebieden en vliegroutes is niet aan de orde.

Afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding is naar alle verwachting niet aan de orde omdat door de genomen maatregelen te allen tijde ruim voldoende verblijfplaatsen aanwezig zijn. Bovendien zijn de nieuwe permanente voorzieningen voorafgaand aan het paarseizoen van 2023 weer gereed en zijn in de omgeving ook voldoende alternatieve verblijfplaatsen aanwezig.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de verduurzaming van 96 woningen in 3 HATjes-flats aan de Fazantstraat in Enschede leiden tot het verstoren en het vernielen en beschadigen van de voortplantings- of rustplaats van de gewone dwergvleermuis. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.5, vierde lid en artikel 3.5, tweede lid van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project. Het isoleren van het dak en de gevel is locatie specifiek. Er is bij de werkwijze en planning optimaal rekening gehouden met de ecologie van de gewone dwergvleermuis. Een alternatieve werkwijze of planning biedt daarom geen meerwaarde.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

In het Convenant Energiebesparing Huursector van 2012 zijn afspraken over energiebesparing gemaakt tussen Rijk en woningcorporaties. Afgesproken is dat in 2020 ten minste een gemiddelde Energie-Index < 1,40 (gemiddeld energielabel B) wordt bereikt voor de totale huurwoningvoorraad van de woningcorporaties.

Ook Woningstichting de Woonplaats heeft zich ten doel gesteld om haar totale huurwoningvoorraad op gemiddeld energielabel B te brengen. Alle partijen zien het belang van energiebesparing. Vanwege het klimaat, de eindigheid van de voorraad fossiele brandstoffen en de stijging van de energieprijzen in relatie tot woonlastenontwikkeling: energiebesparing draagt bij aan een betere betaalbaarheid van het huren, wat vooral van belang is voor de koopkracht van huurders met lagere inkomens.

Verder verschijnt periodiek een overzicht van milieu gerelateerde gezondheidsklachten bij GGD'en. Het RIVM analyseerde meldingen van GGD'en en concludeerde dat de meeste meldingen afkomstig zijn van bewoners van huurwoningen. Klachten worden vooral toegewezen aan schimmels, asbest, vocht, plaagdieren en gebrekkige ventilatie. Met de renovatie wordt het binnenklimaat verbeterd. Betere isolatie zorgt voor minder vochtproblemen en minder schimmel. Hierdoor nemen gezondheidsrisico's af en dient het project het belang voor de volksgezondheid.

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁸ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁹. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

¹⁸ Art. 1.10, derde lid Wnb

¹⁹ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

C.3.2 Adviezen

C.3.2.1 Bespreking van adviezen

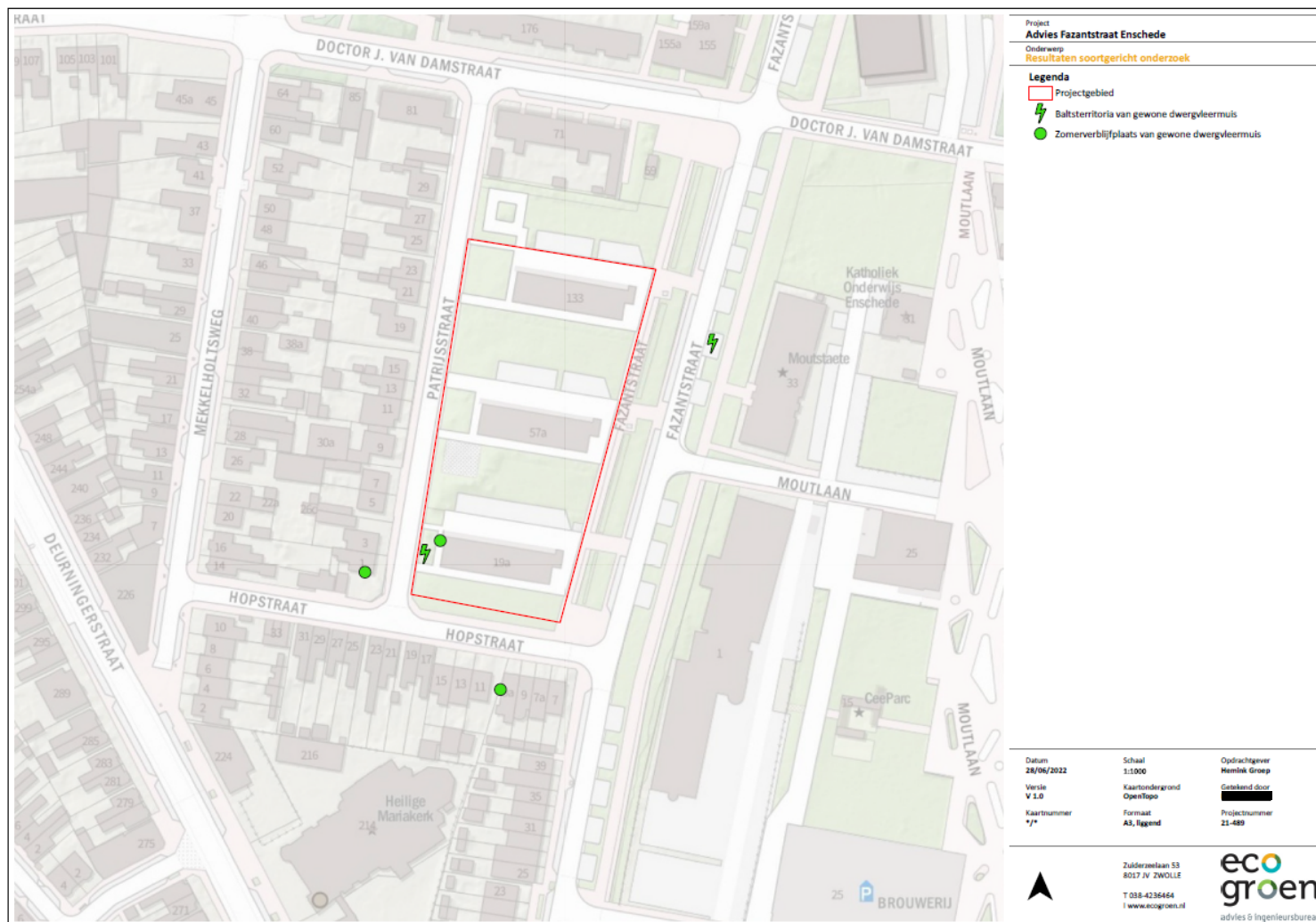
Burgemeester en Wethouders van de gemeente Enschede zijn in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen. Zij hebben geen advies toegezonden.

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen om de gewone dwergvleermuis te verstoren en rustplaatsen en voortplantingsplaatsen te vernielen kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

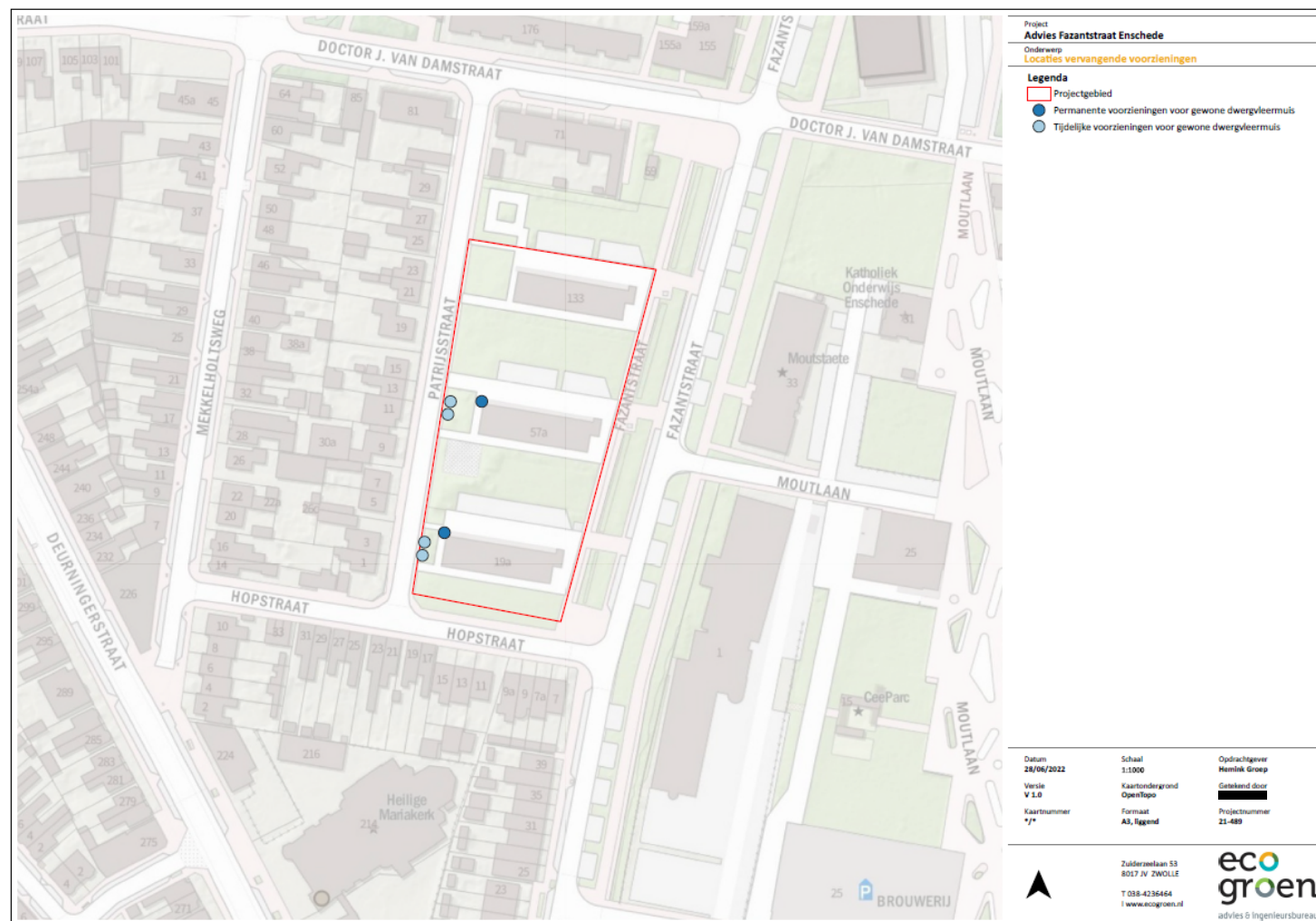
E. Kaarten

Figuur 1 : Locatie van projectgebied met aangetroffen zomerverblijfplaats

Datum verzending

05.10.2022

Figuur 2 : Locatie van projectgebied met ligging van de tijdelijke en permanente vleermuisvoorzieningen